

Nacrt ugovora o Jugoslavenskoj konfederaciji — Savezu jugoslavenskih republika

Republika Hrvatska, Republike Slovenija, u ime svojih naroda,

— potvrđujući vjeru u moralne vrijednosti koje su zajednička baština svih europskih naroda, kojima su u osnovi slobode pojedinaca, političke slobode i vladavina prava, i koje čine temelj svake istinske demokracije;

— odbacujući svako podvrgavanje bilo kojeg naroda ili druge etničke ili vjerske skupine jarmu ili prevlasti drugog naroda;

— potvrđujući načela privatnog, zadružnog, dioničkog, javnog i mješovitog vlasništva, te slobode poduzetništva i stvaralaštva;

— vjerujući u zajednički privredni i socijalni napredak i u uzajamnu solidarnost kao temelj ekonomske, socijalne i osobne sigurnosti svakog čovjeka;

— udružujući se radi održanja vanjske sigurnosti Saveza, te neovisnosti i nepovredivosti teritorija svake države-članice;

— nastojeći tim putem doprinijeti europskoj sigurnosti i stabilnosti i potaknuti procese integracije svih suvremenih europskih naroda i država;

— na temelju neotuđivog i nepotrošivog prava svakog naroda na samoodređenje, uključivši i pravo na otcjepljenje i udruživanje s drugim narodima i državama.

odlučile su da se udruže u »Jugoslavensku konfederaciju — Savez jugoslavenskih republika« (dalje: Savez)

I. NAČELA I UZAJAMNA JAMSTVA

1. Države-članice Saveza uzajamno si priznaju temeljna prava svake od njih na opstanak, neovisnost, jednakost, međunarodni saobraćaj i na štovanje. One se obvezuju na nemiješanje u poslove unutrašnje nadležnosti druge države-članice, osim kada je to dozvoljeno pravilima međunarodnog prava ili ovim Ugovorom.

2. Države-članice obvezuju se da neće sklapati nikakve međunarodne ugovore koji bi bili upereni protiv Saveza ili bili u neskladu s ovim Ugovorom, ili na štetu bilo koje druge države-članice.

3. Države-članice obvezuju se da će štiti od svakog vanjskog napada neovisnost Saveza kao cjeline i u tu svrhu ovim Ugovorom ustanovljuju sustav kolektivne sigurnosti i zajedničke obrane.

4. Sve države-članice priznaju i poštuju pun obujam prava na jednak postupak, na sudjelovanje u političkom odlučivanju, na jezik i pismo, te na kulturne ustanove svih etničkih grupa koje žive na njihovu području.

5. Države-članice Saveza obvezuju se da će dosljedno poštivati i izvršavati obveze iz Europske konvencije za zaštitu prava čovjeka i temeljnih sloboda iz 1950, te njenih protokola br. 1, 4, 6 i 7. Do pristupanja svake od država-članica ili Saveza ovoj Konvenciji, odredbe predviđene u njoj, izvršavat će organi prema ovom Ugovoru.

6. Građani svake od država-članica stalno nastanjeni u bilo kojoj drugoj državi-članici Saveza, izjednačeni su s njenim građanima u svim pravima, uključujući ona građanska i politička.

7. Građani svake države-članice imaju pravo slobodnog kretanja na području bilo koje druge države-članice Saveza. Sloboda kretanja neće se ograničavati pregledom putnih isprava, uz uvjet zabrane zloupotrebe tog prava s obzirom na član I/1, ovog Ugovora.

8. Na području Saveza postoji sloboda kretanja radne snage. Neće se činiti nikakva diskriminacija među građanima država-članica na temelju njihova državljanstva, što se tiče zapošljavanja, nagrađivanja i drugih uvjeta rada.

9. Fizičke i pravne osobe iz svake od država-članica imaju na području Saveza slobodu osnivanja poduzeća i podružnica i njihove djelatnosti i pod jednakim uvjetima za sve.

10. Zbog jedinstvenosti europskog ekološkog prostora kojemu je Savez dio, poštivat će se opće prihvaćene norme potvrđene međunarodnim ugovorima o zaštiti i unapređenju okoliša.

11. Države-članice će izvršavati odluke i druge pojedinačne akte organa drugih država-članica na temelju uzajamnosti i prema sporazumima koji će se u te svrhe uklopiti.

II. ČLANSTVO

1. Izvorni članovi Saveza su države-stranke ovog Ugovora.

2. Članovima Saveza mogu postati i druge države koje prihvate obveze iz ovog Ugovora, koje su ustanovile demokratski parlamentarni sustav vlasti na temelju slobodnih, višestranačkih i tajnih izbora, s općim i jednakim pravom glasa, koji osiguravaju slobodu izražavanja i zastupanja volje birača, te koje su već osigurale pravo vlasništva, slobodu poduzetništva i potpunu slobodu sindikalnog udruživanja.

3. Svaka se takva država prima u članstvo Saveza stupanjem na snagu za te svrhe sklopljenog Ugovora, nakon što ga ratificiraju nadležni organi te države i svih država-članica Saveza.

4. Članstvo države, koja po ocjeni Konfederalnog suda uporno i sustavno krši obveze iz ovog Ugovora bitne za održavanje Saveza, može se suspendirati

odlukom Vijeća ministara. Pod istim uvjetima takva se država može isključiti iz Saveza.

III. NADLEŽNOSTI

1. Države-članice Saveza imaju vlastite oružane snage. Određeni dio tih snaga države-članice stavljaju pod komandu Saveza i u vezi s tim osnivaju odgovarajuće organe.

2. Na području Saveza djeluje tehnološki i ekonomski usklađen željeznički, poštanski i telekomunikacijski sustav.

3. Područje Saveza čini jedinstveno carinsko područje. Za promet roba i usluga u Savezu neće biti nikakvih carina ili drugih pristojbi.

4. Područje Saveza čini zajedničko tržište. Promet roba, usluga i kapitala unutar Saveza je slobodan i neće se nametati nikakva ograničenja slobodnoj tržišnoj utakmici. Također, Savez čini zajedničko monetarno područje.

5. Države-članice Saveza provode zajedničku poljoprivrednu politiku radi povećanja proizvodnosti u poljoprivredi, osiguranja životnog standarda poljoprivrednog pučanstva, stabilizacije tržišta i osiguranja opskrbe pučanstva po razumnim cijenama.

6. Države-članice u okviru Saveza usuglašuju mjere namijenjene poboljšanju životnih i radnih uvjeta pučanstva. U tu svrhu mogu se osnivati zajednički fondovi.

7. Države-članice usuglašuju u okviru Saveza programe znanstvenog i tehničkog istraživanja i razvoja.

8. Države-članice usuglašuju u okviru Saveza mjere za zaštitu i očuvanje prirodnog okoliša.

(Ovo nabranje zajedničkog djelokruga nije konačno. Za izvršenje nekih zajedničkih oblasti sročit će se opsežni dopunski protokoli koji će činiti integralni tekst s ovim Ugovorom).

IV. ORGANI

1. Glavni organi Saveza

Glavni organi Saveza su Savjetodavni parlament, Vijeće ministara, Izvršna komisija i Konfederalni sud

a) Savjetodavni parlament

1. Savjetodavni parlament sastoji se od predstavnika država-članica Saveza. On obavlja savjetodavna i nadzorna ovlaštenja iz ovog Ugovora.

2. U svakoj državi-članici građani biraju neposrednim i tajnim glasovanjem po 50 zastupnika u Savjetodavni parlament, po jednoobraznom izbornom redu kojeg utvrđuje Vijeće ministara.

3. Savjetodavni parlament zasjeda četiri puta godišnje. Izvanredna zasjedanja sazivaju se na zahtjev većine zastupnika ili na zahtjev Vijeća ministara ili Izvršne komisije.

4. Savjetodavni parlament bira iz redova zastupnika Predsjednika i časništvo.

5. Članovi Izvršne komisije mogu sudjelovati na svim sjednicama i na vlastiti zahtjev raspravljati u ime Izvršne komisije.

6. Izvršna komisija odgovara usmeno ili pismeno na pitanja koja joj uputi Savjetodavni parlament ili zastupnici.

7. Vijeće ministara može se obratiti Savjetodavnom parlamentu u skladu sa svojim poslovníkom.

8. Savjetodavni parlament donosi svoje zaključke apsolutnom većinom glasova.

9. Na svom zasjedanju u ožujku Savjetodavni parlament raspravlja o godišnjem izvještaju kojeg mu podnosi Izvršna komisija. Na zasjedanju u prosincu Savjetodavni parlament raspravlja o nacrtu budžeta Saveza za slijedeću godinu.

10. Ako se u vezi s djelatnošću Komisije predloži izglasavanje nepovjerenja Izvršnoj komisiji, Savjetodavni parlament odlučuje o tom prijedlogu javnim glasovanjem. Ako se prijedlog opoziva usvoji dvotrećinskom većinom glasova, članovi Izvršne komisije podnose zajedničku ostavku. Oni nastavljaju obavljati tekuće poslove do izbora novih članova Izvršne komisije.

11. Savjetodavni parlament donosi svoj poslovník većinom glasova svih članova.

b) Vijeće ministara

1. Vijeće ministara sastavljeno je od po jednog predstavnika svake države-članice Saveza.

2. Dužnost predsjednika obavlja svaki član Vijeća ministara naizmjenično za vrijeme od šest mjeseci po abecednom redoslijedu država-članica.

3. Vijeće ministara sastoji se po odluci predsjednika, na zahtjev jednog od svojih članova ili na zahtjev Izvršne komisije.

4. Osim u pitanjima postupka Vijeće ministara donosi svoje odluke jednoglasno. Uzdržavanje od glasovanja ne sprečava donošenje punovažne odluke.

5. Vijeće ministara donosi odluke o svim pitanjima iz svog Ugovora i njegovih dodataka gdje je predviđeno odlučivanje. Ono može prenijeti na Izvršnu komisiju ovlaštenja za provedbu propisa koje donosi. Ono može na Izvršnu komisiju prenijeti i nadležnosti odlučivanja o nekim pitanjima koju može povući kad to smatra potrebnim.

6. Vijeće ministara može zatražiti od Izvršne komisije da poduzme bilo koje istraživanje koje smatra potrebnim radi ostvarivanja ciljeva iz ovog Ugovora i može zatražiti od Izvršne komisije da mu podnese prikladne prijedloge.

7. Kada Vijeće ministara odlučuje na osnovi prijedloga Izvršne komisije, ono može taj prijedlog izmijeniti samo jednoglasnom odlukom.

8. Vijeće ministara obavlja dužnosti predviđene članovima 28, 31, 32. i 54. Europske konvencije za zaštitu prava čovjeka i temeljnih sloboda u pogledu svake države- članice Saveza koja nije postala strankom te Konvencije.

9. Vijeće ministara donosi svoj poslovnik.

c) Izvršna komisija

1. Radi održanja Saveza i ostvarenja svih ciljeva iz ovog Ugovora Izvršna komisija se brine o primjeni odredaba ugovora i njegovih dodataka kao i o mjerama koje organi Saveza donose ili su dužni donijeti u skladu s ovim Ugovorom.

2. Izvršna komisija donosi preporuke i podnosi mišljenja o pitanjima koje uređuje ovaj Ugovor i njegovi dodaci, kad je to izričito predviđeno ili kad ona to smatra potrebnim.

3. Izvršna komisija ima samostalna ovlaštenja odlučivanja koja na nju prenese Vijeće ministara.

4. Izvršna komisija objavljuje svoj izvještaj o radu Saveza svake godine najkasnije mjesec dana prije početka prvog zasjedanja Savjetodavnog parlamenta.

5. Izvršna komisija sastoji se od trinaest članova koje sporazumno imenuju vlade država-članica s mandatom od četiri godine. Taj mandat može se obnoviti. Broj članova Izvršne komisije može se izmijeniti odlukom Vijeća ministara.

6. Članovi Izvršne komisije mogu biti samo građani država-članica Saveza. Najmanje po dva građanina svake države-članice moraju biti članovi Izvršne komisije.

7. Članovi Izvršne komisije izvršuju svoje dužnosti potpuno neovisno i u općem interesu Saveza. Oni ne traže niti primaju upute od bilo koje vlade ili tijela. Oni se uzdržavaju od svake nakane koja nije u skladu s njihovim dužnostima.

8. Države-članice Saveza obvezuju se da će poštivati načelo iz točke 7. i da neće utjecati na članove Izvršne komisije u izvršavanju njihovih zadataka.

9. Članovi Izvršne komisije ne smiju za vrijeme svoga mandata obavljati drugu plaćenu ili neplaćenu profesionalnu djelatnost. Preuzimanjem dužnosti oni daju svečanu izjavu propisanu poslovníkom Izvršne komisije.

10. Konfederalni sud može razriješiti dužnosti, na prijedlog Vijeća ministara ili Izvršne komisije, svakog člana Izvršne komisije koji više ne ispunjava uvjete potrebne za obavljanje njegovih dužnosti ili je proglašen krivim za znatnije propuste u svome radu.

11. Predsjednika i dva potpredsjednika Izvršne komisije imenuje Vijeće ministara na rok od dvije godine. Njihov mandat može se obnoviti.

12. Izvršna komisija donosi odluke većinom glasova. Sjednice Izvršne komisije imaju kvorum ako je prisutan broj članova propisan njenim poslovníkom.

13. Vijeće ministara i Izvršna komisija međusobno se savjetuju i sporazumno utvrđuju načine svoje suradnje.

14. Izvršna komisija donosi svoj poslovnik.

d) Konfederalni sud

1. Konfederalni sud osigurava poštivanje prava na tumačenju i primjeni ovoga Ugovora i njegovih dodataka.

2. Konfederalni sud sastoji se od petnaest sudaca izabranih između osoba najvišeg moralnog ugleda koje ispunjavaju uvjete što se u njihovim državama traže za vršenje najviših sudačkih službi, ili su priznati pravni stručnjaci.

3. Suci se imenuju sporazumom vlada država-članica Saveza na razdoblje od devet godina. Svake treće godine obnavlja se osam ili sedam sudaca. Nakon isteka mandata suci se mogu ponovo birati.

4. Predsjednika i potpredsjednika Konfederalnog suda biraju suci na razdoblje od tri godine.

5. Konfederalni sud imenuje svoga tajnika i može se pobrinuti za imenovanje drugih potrebnih službenika Suda.

6. Država-članica Saveza koja smatra da druga država-članica nije ispunila obveze koje proizlaze iz ovoga Ugovora i njegovih dodataka, može podnijeti tužbu Konfederalnom sudu. Prije podnošenja tužbe ona će uputiti taj predmet Izvršnoj komisiji. Ona donosi obrazloženo mišljenje nakon što je prethodno dala mogućnost svakoj odnosnoj državi da iznese, usmeno ili pismeno, svoje mišljenje. Ako Izvršna komisija u roku od tri mjeseca ne donese mišljenje, izostanak mišljenja ne sprečava podnošenje tužbe Konfederalnom sudu.

7. Ako Izvršna komisija ocijeni da neka država-članica Saveza nije ispunila svoje obveze koje proizlaze iz ovog Ugovora i njegovih dodataka, ona o tom predmetu iznosi obrazloženo mišljenje nakon što je toj državi dala mogućnost da se očituje. Ako ta država ne postupi po tome mišljenju u roku koji je odredila Izvršna komisija, ona može protiv te države podnijeti tužbu Konfederalnom sudu.

8. Ako Konfederalni sud utvrdi da država-članica nije ispunila obveze koje proizlaze iz ovoga Ugovora i njegovih dodataka, država će morati poduzeti potrebne mjere kako bi postupila u skladu s presudom. Konfederalni sud dostavlja takvu presudu državi-članici i Vijeću ministara koje se brine o njenom izvršenju.

9. Konfederalni sud nadzire zakonitost akata Vijeća ministara i Izvršne komisije, osim njihovih preporuka ili mišljenja. Konfederalni sud je nadležan da odlučuje o predmetima koje podnose države-članice. Vijeće ministara ili Izvršna komisija, u slučaju nadležnosti, povrede bitnih pravila postupka, povrede Ugovora ili bilo kojeg drugog propisa u vezi s njegovom primjenom, zloupotrebe ovlaštenja, nedonošenja potrebnog propisa ili nepokretanja predviđenog postupka.

10. Svaka fizička ili pravna osoba ima pod uvjetima iz točke 9. pravo podnijeti tužbu Konfederalnom sudu protiv odluke ili općeg propisa koji se na nju odnosi ili se odnosi na drugu osobu ali ima neposredno ili pojedinačno djelovanje na nju. Tužba se može podnijeti i ako je neki organ Saveza propustio da donese potrebnu odluku.

11. Ako je tužba iz točaka 9. i 10. osnovana, Konfederalni sud će odluku u pitanju proglasiti ništavnom. Ako se radi o uredbi Konfederalni sud će, kad to smatra potrebnim, odlučiti koji učinci uredbe koja je proglašena ništavnom ostaju na snazi.

12. Organ čija je odluka proglašena ništavnom ili čije propuštanje djelovanja je ocijenjeno suprotnim propisima Ugovora bit će obvezan poduzeti potrebne mjere radi izvršenja presude Konfederalnog suda.

13. Konfederalni sud je nadležan da odlučuje o prejudicijelnim pitanjima na zahtjev suda neke države- članice, kada se radi o tumačenju ovog Ugovora, o valjanosti i tumačenju odluka organa Saveza ili o tumačenju statuta tijela koja se osnivaju odlukom Vijeća ministara. Ako se takvo pitanje postavi u predmetu o kojem je već donesena konačna presuda bez priziva, sud u zadnjoj instanci upućuje taj predmet na odlučivanje Konfederalnom sudu.

14. Konfederalni sud imenuje iz reda osoba koje ispunjavaju uvjete iz točke 2. Komisiju od sedam članova na rok od šest godina. Ta Komisija obavlja dužnosti predviđene članovima 20. do 37. i članovima 44. do 48. Europske konvencije za zaštitu prava čovjeka i temeljnih sloboda, u pogledu tužbi fizičkih osoba, nevladinih organizacija i grupa pojedinaca protiv svake države-članice Saveza koja još nije postala strankom te Konvencije.

15. Konfederalni sud obavlja sve nadležnosti predviđene članovima 38. do 54. Europske konvencije za zaštitu prava čovjeka i temeljnih sloboda u pogledu svake države-članice Saveza koja još nije postala strankom te Konvencije.

16. Konfederalni sud je nadležan u svim sporovima između organa Saveza i njihovih službenika u granicama i pod istim uvjetima utvrđenim pravilnicima o zapošljavanju ili o uvjetima zapošljavanja.

17. Sve svoje odluke Konfederalni sud ili njegova vijeća donose većinom prisutnih sudaca. U slučaju podjele glasova odlučuje glas predsjednika ili onoga koji ga zamjenjuje.

18. Presuda mora biti obrazložena. Ako presuda u cijelosti ili djelomično ne izražava jednodušno mišljenje sudaca, svaki sudac ima pravo da joj doda izlaganje svoga posebnog mišljenja.

19. Presuda Konfederalnog suda je konačna i bez priziva. U slučaju spora o tumačenju i domašaju presude, Sudu pripada pravo da je tumači na zahtjev svake stranke.

20. Statut Konfederalnog suda sastavni je dio ovog Ugovora. Konfederalni sud utvrđuje pravila postupka svojim poslovnikom.

2. Drugi organi

Posebним ugovorima između država-članica, a u izvršenju zajedničkih nadležnosti i interesa, mogu se osnivati organi i organizacije Saveza.

3. Opći propisi

1. Sjedišta organa i organizacija Saveza odredit će države-članice uzajamnim sporazumom.

2. Radi izvršenja povjerenih im nadležnosti i zadataka organi i organizacije Saveza mogu osnivati stalna i *ad hoc* pomoćna tijela.

3. Savez uživa na području svake države-članice pravnu sposobnost potrebnu za vršenje svojih nadležnosti i za postizanje svojih ciljeva.

4. Zgrade i prostorije konfederalnih organa su nepovredive. Organ države na čijem području se ove zgrade i prostorije nalaze ne smiju u njih ući osim uz pristanak nadležnih organa Saveza. Ta država obvezana je na poduzimanje svih mjera kako bi spriječila da te zgrade i prostorije budu nasilno zaposjednute ili oštećene, te narušen mir ili povrijeđeno dostojanstvo Saveza. Imovina Saveza, uključivši njene zgrade ne može biti podvrgnuta pretresu, oduzimanju, zapljeni ili mjeri izvršenja.

5. Predstavnici država-članica i službenici Saveza uživaju povlastice i izuzeća potrebna za neovisno obavljanje svojih funkcija u vezi sa Savezom.

V. SUSTAV ZAJEDNIČKE OBRANE

1. Države-članice Saveza potvrđuju odanost načelima i ciljevima Povelje OUN, kao i svoju želju da žive u miru sa svim ostalim narodima i državama. Posebno težeći unapređenju mira i stabilnosti Jugoistočne Europe, u sklopu ovog Saveza, one uspostavljaju načela i tijela sustava zajedničke obrane.

2. Osnovno načelo tog sustava jest suglasnost država-članica Saveza da će oružani napad na teritorij, brodove ili avione jedne od njih biti smatran napadom na sve njih. U takvoj situaciji, države-članice Saveza obvezuju se da će koristeći pravo na pojedinačnu i zajedničku obranu, utvrđeno članom 51, Povelje OUN — priteći u pomoć napadnutoj državi-članici, odmah poduzimajući zajedničku akciju, koju će smatrati potrebnom, uključujući upotrebu vojne sile, a isključivo u cilju ponovnog uspostavljanja mira i sigurnosti u Savezu.

3. U zajedničkoj vojnoj akciji, u načelu, sudjelovat će oni dijelovi oružanih snaga država-članica Saveza, koji se stavljaju pod zajedničko zapovjedništvo. Svaka država-članica samostalno odlučuje o vojnom angažiranju dijela oružanih snaga koji se nalazi pod njenim vlastitim zapovjedništvom.

4. Za dijelove zajedničkih oružanih snaga Saveza države-članice uspostavljaju Zajedničko zapovjedništvo, kao i Vojno-politički savjet koji je spreman da trenutno raspravlja i odlučuje o ostvarivanju zajedničke obrane. (Ili ova funkcija ostaje Izvršnoj komisiji ili Vijeću ministara?).

5. S konsenzusom država-članica Saveza i na osnovi odgovarajućeg poziva Vojno-političkog savjeta (ili Izvršne komisije), bilo koja država svijeta može se pridružiti sustavu zajedničke obrane Saveza i, nakon polaganja instrumenata o svom pristupanju, angažirati se u zajedničkoj obrani mira i sigurnosti Saveza.

6. Države-članice Saveza obvezuju se da neće sklapati međunarodne ugovore ili stupati u obveze spram trećih država koje bi bile u sukobu s odredbom sustava zajedničke obrane ovog Ugovora. Također, države-članice Saveza svečano izjavljuju da vlastitim ponašanjem neće zloupotrebiti sustav zajedničke obrane, niti dovoditi u pitanje njegov strogo obrambeni značaj.

7. Države-članice Saveza izjavljuju da sustav njihove zajedničke obrane nije u suprotnosti s pravima i obvezama Saveza, kao potpisnika Povelje OUN, kao i odgovornostima Organizacije UN u održanju međunarodnog mira i sigurnosti. Zato će Savez u svakoj akciji zajedničke obrane odmah obavijestiti Vijeće sigurnosti GS OUN, a svoju akciju obustaviti čim Vijeće sigurnosti poduzme mjere potrebne i dovoljne za uspostavljanje mira i sigurnosti.

VI. FINANCIRANJE SAVEZA

1. Svaka država-članica ustupa prostor i zgrade, financira održavanje i aparat onog zajedničkog tijela Saveza (Savjetodavni parlament, Vijeće ministara, Izvršna komisija, Zajedničko zapovjedništvo, Vojno-politički savjet itd.), kojeg je sjedište na njegovu teritoriju.

2. Opći i zajednički troškovi djelovanja Saveza (diplomatska i konzularna predstavništva, Zajedničko zapovjedništvo, administrativni troškovi itd.), kao i oni koji se ne mogu locirati ili se o njima postigne konsenzus država-članica, financiraju se kotizacijom svih država-članica Saveza, koja se određuje kombinacijom društvenog proizvoda po stanovniku (40 posto), veličinom državnog teritorija (30 posto) i brojem pučanstva (30 posto).

3. Države-članice Saveza financiraju održavanje onog dijela vlastitih oružanih snaga koje stavljaju pod zajedničku komandu Saveza, kao i troškove njihova vojnog angažiranja.

VII. VANJSKI POSLOVI SAVEZA

1. U opsegu ovlaštenja prenesenih ovim Ugovorom, Savez održava diplomatske odnose s trećim državama i odgovarajućim međuvladinim i međunarodnim organizacijama.

2. Države-članice Saveza mogu imati i samostalna ili zajednička diplomatska i konzularna ili informativno-trgovačko-turistička predstavništva u trećim državama.

3. U obujmu svojih ovlaštenja. Savez može sklapati međunarodne ugovore s trećim državama i odgovarajućim međuvladinim organizacijama. Te ugovore odobrava Vijeće ministara, a ratificiraju ih nadležni organi svih država-članica Saveza.

VIII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

1. Države-članice sklopit će poseban sporazum o svim pitanjima sukcesije nastalim preustrojem jugoslavenske federacije u konfederaciju.

2. Sporazumi država-članica koji se nalaze u produžetku integralni su dio ovog Ugovora.

3. Države-članice Saveza i stranke ovog Ugovora ratificirat će Ugovor i izvršavati njegove odredbe u suglasnosti s njihovim ustavnim propisima. Instrumenti ratifikacije bit će položeni što je moguće ranije kod vlade Republike Hrvatske, koja će obavijestiti sve druge države-članice ovog Ugovora o svakoj predaji. Ugovor će stupiti na snagu između država koje ga ratificiraju, i to na dan predaje ratifikacijskih instrumenata.

4. Nakon što ovaj Ugovor bude na snazi deset (ili pet?) godina ili u svako doba poslije toga, države-članice Saveza će se, na traženje bilo koje od njih, međusobno savjetovati u cilju revizije ovog Ugovora ili raspuštanja Saveza.

5. Ovisno o daljnjem razvitku i širenju europske integracije, države-članice Saveza mogu i prije navedenog roka, pojedinačno ili zajednički, vlastitom, odnosno odlukom Vijeća ministara, napustiti ili raspustiti Savez i zatražiti prijem u Europsku zajednicu.

6. Ovaj Ugovor sastavljen je na službenim jezicima država članica — i svaki je podjednako vjerodostojan.

Potpisano u dana 1990.